

**Datum**

9 mei 2025

Ons Kenmerk

OCW/10879664

RIS322101

Voorstel van het college inzake Doorontwikkeling regionale jeugdhulp 2027

Inleiding

U bent eerder geïnformeerd over de regionale aanpak kostenbeheersing en de nieuwe jeugdhulpcontracten (RIS319773, RIS318282, RIS321110). Tevens hebben er een tweetal werkbijeenkomsten plaatsgevonden (op 22 januari en 20 maart 2025), waar met u gesproken is over de voorlopige denkrichting voor de regionale jeugdhulp per 1 januari 2027 c.q. concept inkoopstrategie.

Met dit raadsvoorstel wordt u gevraagd de kaders vast te stellen voor de inkoop van de regionale jeugdhulp met ingang van 1 januari 2027. Deze kaders zijn opgenomen in het document inkoopstrategie ontwikkeling regionale jeugdhulp 2027 (zie bijlage). Alle negen gemeenteraden van de jeugdhulpregio Haaglanden worden gevraagd om de inkoopstrategie, en hiermee de kaders, voor de inkoop van jeugdhulp vanaf 2027 vast te stellen. Den Haag koopt een deel van de jeugdhulp in H9-verband in. Het gaat hier om hoogspecialistische jeugdhulp, dagbehandeling (kinderdagcentra) en jeugdhulp met verblijf. De ambulante veelvoorkomende jeugdhulp is sinds 2024 onderdeel van de (lokale) opdracht van Kracht en rondomJou (Haags toekomstperspectief). Hieronder schetst het college achtereenvolgens de achtergrond van dit voorstel, een samenvatting van de inhoud en tenslotte het vervolgproces.

Deze regionale inkoopstrategie voor jeugdhulp is een middel om de kwaliteit van de zorg te waarborgen en te innoveren, de beschikbare middelen efficiënter in te zetten (kostenbeheersing) en de sturing op de jeugdhulp te versterken. Het biedt gemeenten de mogelijkheid het opdrachtgeverschap goed in te vullen en de jeugdhulp op een verantwoorde en kosteneffectieve manier te organiseren. De regionale inkoopstrategie dient als kader voor de invulling van het gezamenlijke inkoopproces. Deze nieuwe inkoopstrategie leidt tot nieuwe contractafspraken met jeugdhulpaanbieders per 1 januari 2027. De huidige contracten lopen af op 31 december 2026.

Zoals met u is besproken tijdens de twee werkbijeenkomsten in januari en maart 2025 gaat deze inkoopstrategie onder andere over een nieuwe inrichting van de jeugdhulp, aan de hand van segmenten. Om daarmee gericht te kunnen sturen op inhoudelijke en financiële opgaven en deze vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid met aanbieders te realiseren. Met een inkoopstrategie organiseren we het systeem, oftewel de randvoorwaarden voor het leveren van de juiste zorg. De regionale inkoopstrategie jeugdhulp is een middel om de kwaliteit van de zorg te waarborgen en te innoveren, de beschikbare middelen efficiënt in te zetten (kostenbeheersing) en sturing op de jeugdhulp te versterken.

Het daadwerkelijk anders functioneren en transformeren van dit nieuwe stelsel vraagt een lange adem. Daarom worden contracten afgesloten voor de duur van minimaal 6 jaar. Dit geeft de jeugdhulpaanbieders de ruimte om te innoveren en transformeren, geven we duidelijkheid aan gezinnen en zijn we voorspelbaar als overheid.

Een nieuwe manier van sturen op de regionale jeugdhulp

Deze inkoopstrategie stimuleert een fundamentele inhoudelijke verbetering door:

- de jeugdhulp in te richten aan de hand van segmenten;
- voor ieder segment een concrete inhoudelijke opgave te formuleren;
- de inkoopvorm en financieringsvorm te kiezen die het best past bij de opgave van het segment;
- hier stevig opdrachtgeverschap aan te koppelen en te sturen vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid tussen gemeenten en aanbieders;
- flexibiliteit in contracten te brengen om gewenste ontwikkeling en innovatie gedurende de looptijd in de contracten te kunnen verwerken;
- ervaringsdeskundigheid prominent bij het vormgeven van jeugdhulp te betrekken.

Naast de inhoudelijke ontwikkeling die wordt beoogd, vraagt dit om langdurig partnerschap met minder aanbieders.

In onderstaande tabel staan de drie inhoudelijke segmenten gedefinieerd. Tevens zijn in kernzinnen de doelstellingen per segment genoemd. Voor de H8 gemeenten zijn er, in tegenstelling tot de Haagse situatie waar sinds 1 januari 2024 met het Haags toekomstperspectief wordt gewerkt, naast deze 3 segmenten, de twee andere (voor de Haagse situatie lokale) segmenten van toepassing (onderwijs-jeugd en veelvoorkomende jeugdhulp).

Segment 1: Jeugdhulp met verblijf (incl. crisisopvang)
<p>Wanneer de thuissituatie geen veilige of passende woonomgeving voor een kind/ jongere vormt moet er een alternatieve passende woonvorm gevonden worden, die zo lang als nodig als thuis fungeert. Crisisopvang, pleegzorg, logeren (kortdurend verblijf), gezinshuis, kamer training centrum, klinische of residentiële verblijfsvoorzieningen vallen binnen het segment jeugdhulp met verblijf. Geïntegreerde ambulante jeugdhulp (J&O, LVB en GGZ) kan thuis ingezet worden om verblijf of terugval van verblijf te voorkomen.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Voorkomen van verblijf, verkorten van de duur en inzetten op terugkeer. 2. Alle jeugdigen met verblijf opvangen in de regio Haaglanden. 3. Voorkomen van onnodige doorplaatsingen. 4. Bieden van perspectief; gericht op terugkeer naar huis, toegroeien naar zelfstandigheid of op onvoorwaardelijk duurzaam wonen (Big5) voor jongeren. 5. Grip krijgen op de kosten. 6. Goede samenhang tussen het verblijfsaanbod en de rest van de regionale jeugdhulp

Segment 2: Hoog specialistische jeugdhulp
<p>Jeugdhulp bestaande uit hoog specialistische geestelijke gezondheidszorg aan jeugdigen. Dit is inclusief forensische ggz.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. De jeugdhulp is duurzaam beschikbaar. 2. Het voorkomen van wachttijden. 3. Inzet op gezinsgericht en contextgericht werken zodat onderliggende factoren worden aangepakt. 4. Jeugdhulp is gericht op herstel binnen het eigen gezin/netwerk. 5. Goede samenhang tussen hoog specialistisch ggz (inclusief forensische ggz) en de jeugdhulp in andere segmenten.

Segment 3: Dagbesteding of dagbehandeling

Jonge jeugdigen met een ernstige verstandelijke beperking en/ of met een grote ontwikkelingsachterstand willen we zoveel mogelijk tot ontwikkeling laten komen. Dit gebeurt zo veel mogelijk in het onderwijs, en als dat (tijdelijk) niet kan in gespecialiseerde voorzieningen.

1. Voor de meest kwetsbare jeugdigen zonder onderwijsperspectief bieden we een **passend en sluitend aanbod** dagbesteding of dagbehandeling.
2. Voor jeugdigen die tijdelijk (dreigen) uitvallen op school, maar wel onderwijsperspectief hebben, **ontwikkelen we een alternatief collectief aanbod** in en rondom school.

De gemeentelijke lokale teams en de toegang.

De lokale teams (en andere wettelijk verwijzers) zijn verantwoordelijk voor de toegang tot jeugdhulp. De lokale teams geven daarnaast ook zelf lichte hulpverlening en voeren regie en monitoring van resultaten. In Den Haag is de toegang ondergebracht bij Kracht en rondomJou. In maart 2024 is het [Richtinggevend kader Stevige Lokale Teams](#) verschenen. In deze handreiking is in beeld gebracht wat gemeenten moeten doen - onder andere vanuit de Hervormingsagenda en het toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming - om stevige lokale teams en een goede toegang te realiseren.

De nieuwe inrichting van het regionale jeugdhulpstelsel vraagt om een stevige aansluiting op de gemeentelijke lokale teams. Sterker nog: de gemeentelijke lokale teams spelen een essentiële, voorwaardenscheppende rol voor het welslagen van de doorontwikkeling van het regionale jeugdhulpstelsel. In Den Haag is hier de afgelopen jaren reeds volop in geïnvesteerd en met de start van het Haags Toekomstperspectief is dit onderdeel van de opdracht van Kracht en rondomJou. Het gaat hierbij om stevige regievoering op de samenhang tussen de segmenten en de verbinding met de aanpalende domeinen. De toegangsteams werken gezinsgericht en integraal: de hulpvraag wordt breder bekeken dan alleen vanuit de jeugdhulp. Samenwerkingsverbanden moeten ook problematiek vanuit andere domeinen meenemen in de ondersteuning, zodat gezinnen duurzaam en effectief geholpen worden. Daarbij is voor de inrichting van het segment jeugdhulp met Verblijf een centraal plaatsingspunt essentieel, dat zorgt voor (over)zicht op de beschikbaarheid en effectieve benutting van de capaciteit.

Inrichting per segment

Met het vaststellen van bovenstaande segmenten en inhoudelijke doelstellingen legt uw raad de kaders vast voor de doorontwikkeling van het regionale jeugdhulpstelsel. Het college zal binnen die kaders het komende jaar invulling geven aan de ontwikkeling, door voor ieder segment de volgende onderdelen concrete keuzes te maken.

- Contractvorm: contractduur en inkoopvorm. Bijvoorbeeld herziening van bestaande contracten of hernieuwde inkoop door inschrijving op nieuwe contracten.
- Bekostigingsvorm: differentiëren in financieringssystematiek aansluitend bij het segment. Bijvoorbeeld door taakgerichte bekostiging in plaats van inspanningsgerichte bekostiging.

In de voorliggende inkoopstrategie worden daarvoor voorlopige richtingen genoemd. Dit vraagt nog uitwerking voordat definitieve keuzes per segment kunnen worden gemaakt.

Financiële paragraaf

In juni 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd inclusief financiële afspraken vastgesteld. De Hervormingsagenda Jeugd kent een besparingsopgave oplopend tot € 1 mld. Voor alle gemeenten in de regio Haaglanden telt dit voor alle taken op tot circa € 50 mln. Voor ongeveer de helft van dat bedrag betreft het besparingen die de regio Haaglanden regionaal oppakt. De andere helft wordt lokaal opgepakt. Bij Den Haag betreft dit de lokale inkoop via het HTP.

Gezien de omvang van de transformatieopdracht zal het niet mogelijk zijn om de volledige besparingsopgaven direct in de eerste jaren van de nieuwe contractperiode te starten. In onderstaande tabel is dit weergegeven:

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Regionale besparingsopgave vanaf 2027	-11,3	-14,8	-21,5	-24	-25	-25	-25

In januari 2025 heeft een deskundigencommissie, commissie Van Ark, het rapport 'Groeipijn' (zie: Groeipijn - advies Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd | Rapport | Rijksoverheid.nl) uitgebracht met hierin een zwaarwegend advies over de invulling van de Hervormingsagenda en de financiële consequenties daarvan. De staatssecretaris moet nog reageren op dit rapport en de consequenties voor de budgetten van de jeugdhulp. Naar verwachting geeft de landelijke Voorjaarsnota meer uitsluitsel over de besluiten naar aanleiding van dit advies.

We zien het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid om deze opgave te realiseren, waarover we de komende maanden met elkaar in gesprek blijven. Bij de toepassing van taakgerichte bekostiging (zie hoofdstuk 4 van de inkoopstrategie) is het komen tot een verdeelsleutel van de kosten die recht doet aan verschillen in gebruik en omvang tussen de gemeenten, een belangrijk aandachtspunt.

Risico's

De doorontwikkeling van de regionale jeugdhulp brengt risico's met zich mee. Belangrijke risico's zijn bijvoorbeeld:

- onvoldoende kunnen realiseren van de financiële taakstelling;
- vertraging herzieningen of aanbesteding door juridische procedures van aanbidders;
- afstemming besluitvorming door 9 gemeenten in relatie tot strak tijdspad;
- de afbakening in segmenten leidt tot nieuwe schotten tussen zorgvormen;
- nieuwe bekostigingsvormen leiden tot onbedoelde en ongewenste prikkels.

Deze en andere risico's worden in kaart gebracht, geanalyseerd en beheerst via een risicomanagementprogramma en zijn een belangrijk sturingsinstrument voor de nieuwe regionale projectorganisatie inkoop 2027. Ook de geleerde lessen vanuit het traject Haags Toekomstperspectief worden hierin meegenomen. Op het moment dat colleges en gemeenteraden worden betrokken en geïnformeerd over de vervolg stappen, wordt het risicomanagement hierin meegenomen.

Planning

De huidige regionale contracten lopen af op 31 december 2026. Om voor ieder segment de nieuwe contracten tijdig af te sluiten, doorlopen we verschillende stappen voor contracten die via een herziening kunnen worden afgesloten, of contracten die middels een nieuwe inkoopprocedure kunnen worden afgesloten. De planning daarvoor is op hoofdlijn als volgt.

a) *Genomen en te nemen stappen inkoopstrategie:*

Tijd	Actie
Najaar 2024	Marktconsultaties aanbidders
BOJ 14 november 2024	Uitgangspunten segmenten vastgesteld
Januari – maart 2025	Informeel werksessies gemeenteraden (2x)
Mei – juni 2025	College- en raadsbesluiten vaststellen inkoopstrategie

b) *Te nemen stappen inkoop nieuwe contracten (onder voorbehoud):*

Tijd	Actie
Najaar 2025	Consultatie aanbieders
Januari 2026	Collegebesluiten inkoopdocumenten
Februari - mei 2026	Aanbestedingsfase
Juni 2026	Gunning
Juli – december 2026	Vorbereiding start
1 januari 2027	Start opdracht, verander- en transformatiejaren

c) *Te nemen stappen herziening overeenkomsten (onder voorbehoud):*

Tijd	Actie
Najaar 2025	Consultatie aanbieders per segment
Januari 2026	Presentatie tekst herzieningen aan de zorgaanbieders
Februari 2026	Behandeling ingekomen reacties aanbieders
Maart - juni 2026	Publicatie overeenkomsten en (eventuele) toelatingsprocedure andere aanbieders
1 juli 2026	Nieuwe contracten gereed voor ingang op 1 januari 2027
1 januari 2027	Start opdracht, verander- en transformatiejaren

Bovenstaande planning is onder voorbehoud van de wijze waarop de herzieningsprocedure van de inkoopcontracten wordt ingevuld. In dat geval zal de planning worden aangepast.

Na vaststelling van de inkoopstrategie zullen de gemeenteraden regelmatig worden geïnformeerd over en worden betrokken bij de belangrijkste vervolgstappen.

Gezien het vorenstaande stelt het college de raad voor het volgende besluit te nemen:

de raad van de gemeente Den Haag,

gezien het voorstel van het college van 6 mei 2025,

overwegende dat:

- de intensiteit van de zorg voor ieder kind de afgelopen jaren sterk is gestegen;
- de kosten van de jeugdhulp de afgelopen jaren eveneens enorm zijn gestegen;
- de inhoudelijke transformatie in de jeugdhulp urgent en fors is;
- de Hervormingsagenda leidt tot teruglopende middelen in het gemeentefonds;
- op basis van de teruglopende middelen in de Hervormingsagenda de regionale financiële taakstelling van minimaal € 25 mln. eerder is gedeeld;
- een doorontwikkeling van het regionale jeugdhulpstelsel noodzakelijk is om bovenstaande factoren het hoofd te kunnen bieden;
- de huidige contracten met de regionale jeugdhulpaanbieders aflopen op 31 december 2026;

besluit:

- I. in te stemmen met de in de inkoopstrategie (zie bijlage) geformuleerde kaders:
- a. de jeugdhulp inrichten aan de hand van 3 segmenten voor Den Haag:
 - i. Jeugdhulp met verblijf
 - ii. Hoog specialistische GGZ
 - iii. Dagbesteding/dagbehandeling (voor Den Haag betreft dit dagbehandeling)
 - b. de genoemde inhoudelijke afbakening en doelstellingen per segment vast te stellen;
 - c. focus te leggen op strategisch partnerschap met de jeugdhulpaanbieders vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid en gedeelde visie;
 - d. ervaringsdeskundigheid prominent bij het vormgeven van jeugdhulp te betrekken;
 - e. flexibiliteit in de contracten te brengen om de gewenste ontwikkeling en innovatie gedurende de looptijd in de contracten te kunnen verwerken;
 - f. de rol van de lokale teams/toegang per gemeente te bestendigen (conform het Richtinggevend kader Stevige Lokale Teams);
 - g. hiermee het kader vast te stellen voor het afsluiten van de contracten voor de regionale jeugdhulp per 1 januari 2027, dat verdiepend wordt beschreven in de inkoopstrategie ontwikkeling regionale jeugdhulp 2027 (bijlage);
 - h. bij dit alles liefdevolle jeugdhulp als leidend uitgangspunt te nemen.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 10 juli 2025.

De griffier,

De voorzitter,